

ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเพลิงไหม้

1. ตะโกนหรือส่งสัญญาณแจ้งเหตุให้ผู้อื่นทราบทันที
2. รีบออกจากอาคารอย่างเป็นระเบียบโดยเร็วที่สุด และไม่ควรถูกเข้าไปในอาคารอีก
3. หากต้องอพยพออกจากห้อง ควรใช้มือสัมผัสผนังบริเวณผนังหรืออ้อมใกล้ ๆ ถูกปิดประตูถ้ามีความร้อนสูง แสดงว่าเกิดเพลิงไหม้บริเวณใกล้ ๆ ห้ามเปิดประตูโดยเด็ดขาด
4. ควรหนีเพลิงตามล่างของอาคาร โดยใช้บันไดหนีไฟด้านนอกอาคาร เนื่องจากลักษณะบันไดภายในอาคารเป็นเหมือนบันไดเลื่อน ที่เสริมไฟเปลวไฟพุ่งขึ้นและลุกลามอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าลงทางบันไดไม่ได้ ให้ลงทางหน้าต่างโดยใช้เชือก หรือผ้ายาวผูกตัวแล้วโหนลงมา ส่วนการกระโดดลงจากอาคารควรมีเบาะหรือพรมรองรับ
5. ห้ามใช้ลิฟท์ เพราะขณะเกิดเพลิงไหม้ไฟจะดับ ทำให้ลิฟท์ข้างจะทำงานในของตัวลิฟท์ไม่มีอากาศ
6. หากเส้นทางหนีไฟเต็มไปด้วยกลุ่มควันให้ใช้ผ้าชุบน้ำมาคลุมตัวและปิดจมูก ป้องกันการสูดควัน แล้วหมอบคลานเนื่องจากอากาศบริสุทธิ์จะอยู่ด้านล่าง (เหนือพื้น)
7. ไม่ควรหนีไฟเข้าไปหลบในช่องต่าง ๆ ที่เป็นจุดอับภายในอาคาร เช่น ห้องน้ำ ที่แม่ในช่องจะระลอกภัย แต่เมื่อไฟลุกลาม น้ำที่อยู่ในห้องอาจไม่เพียงพอสำหรับดับไฟ และความร้อนของไฟจะส่งผลให้ไม้มีความร้อนสูงจนสามารถลวกที่เสียชีวิตได้
8. หนีไฟโดยติดอยู่ในห้องที่สามารถหลบหนีออกมาได้ ให้ปิดประตูหน้าต่าง ใช้ผ้าชุบน้ำอุดตามช่องว่างทั้งหมดป้องกันควันลอยเข้าไป และรีบส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือ เช่น โทรศัพท์ โบกผ้า หรือเป่านกหวีด
9. หากถูกไฟไหม้ติดตัว อย่ายื่นมือตบไฟ เพราะจะทำให้ไฟลุกลามมากขึ้น ให้ถอดเสื้อผ้าออกทันที แล้วล้มตัวลงพื้นกลิ้งตัวไปมาเพื่อดับไฟ กรณีที่ไฟไหม้ร่างกายผู้อื่น ให้ใช้ผ้าห่มพันตัวหลายๆ ชั้น จนกว่าไฟจะดับ แล้วใช้น้ำราดตัว แล้วห่มด้วยผ้าแห้ง

10. ถ้าจำเป็นต้องวิ่งฝ่าเปลวไฟให้ใช้ผ้าชุบน้ำจามเปียกคลุมตัวก่อนวิ่งฝ่าออกไป

ทั้งนี้ จงอย่าลืมว่า สิ่งสำคัญที่สุดของการหนีรอดจากเหตุอัคคีภัย คือ การมีสติเป็นอันดับแรก เพราะจะทำให้คุณสามารถหนีเอาตัวรอด และช่วยเหลือผู้รวมขะตากรรณให้ออกมาจากบริเวณดังกล่าวได้อย่างปลอดภัย

ข้อควรระวังและวิธีปฏิบัติเมื่อแก๊สรั่ว

- (1) เมื่อได้กลิ่นแก๊สปิดวาล์วถังทันที
- (2) เปิดประตู หน้าต่าง ในอากาศถ่ายเทเพื่อให้อากาศเบา
- (3) ห้ามจุดไฟขีด ไฟแช็ก เปิด-ปิดสวิทช์ไฟ หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าในบริเวณที่มีแก๊สรั่ว
- (4) ใช้ไม้กวาดกวาดแก๊สออกทางประตู
- (5) ตรวจสอบที่รั่วและแก้ไขทันที
- (6) หากถึงแก๊สรั่วรีบโทรเรียกรู้ให้มาถึงถึงนั้นไว้ในที่ปลอดภัย
- (7) ท่อยางต้องไม่อยู่ใกล้เปลวไฟ
- (8) ห้องน้ำที่ใช้เครื่องทำน้ำร้อนแก๊ส ควรมีช่องระบายอากาศเพื่อให้ออกซิเจนเพียงพอทำอย่างไรให้เกิดเพลิงไหม้น้อยที่สุด

จากเบื้องต้นที่กล่าวมาได้เน้นถึงลักษณะและหลักการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น แต่ทั้งหมดจะเป็นการตีความหากเราสามารถป้องกัน มิให้เกิดเพลิงไหม้ ขึ้นเลย เพราะไม่ว่าเพลิงไหม้จะเกิดขึ้นเล็กน้อยก็จะมีมาซึ่งความเสียหายทางทรัพย์สินเงินทอง เวลา หรือแม้กระทั่งสุขภาพจิต

หลักง่ายๆ ในการป้องกันอัคคีภัย 5 ประการ

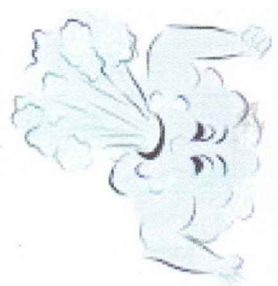
ด้วยความปรารถนาดีจาก เทศบาลตำบลตากพรหม

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โทร. ๐๓๙-๕๖๐๙๕๐

วัฒนธรรมชาติซึ่งเกิดจากพายุฉลมแรง จนทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้าง สำหรับในประเทศไทยพายุฉลมหรือพายุฉลมแรงมีสาเหตุมาจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยสามารถแบ่งลักษณะของวาตวิทยได้ตามความเร็วลม เช่น พายุฟ้าคะนอง พายุไต้เปรสชั่น พายุไซนร็อน พายุไต้ฝุ่น พายุหมุนเขตร็อน ไต้เก้ ไต้เปรสชั่น พายุไซนร็อน พายุไต้

๑. ความรุนแรงและอันตรายจากพายุไต้ฝุ่น

บนบก

ต้นไม้ล้ม ถอนราก ถอนโคน จะทำให้เกิดอันตรายจากต้นไม้ม้วนบ้านเรือน บ้านเรือนพังทลายเป็นบ้านและใกล้ติดียงขาดเจ็บหรือตาย เรือกส่วนร่นาเสียหายหนักมาก เสาไฟฟ้าล้ม สายไฟฟ้าขาด ไฟฟ้าช็อด เกิดเพลิงไหม้และผู้คนอาจเสียชีวิตจาก ลมทะเลจนนำตายได้ ดั้งเช่น ปรากฏการณ์ที่แหลมตะลุมพุก จังหวัดนครศรีธรรมราช

ในทะเล

ในทะเลลมแรงจัดมาก คลื่นใหญ่ เรือขนาดใหญ ๆ ขนาดเป็นต้นบนอาจจะถูกพัดพาไปไกลฝั่งลุมจนได้ บรรดาเรือเล็กเป็นอนตรายลุมจนสิ้น ไม่สามารถจะต้านความรุนแรงของพายุไต้ฝุ่นได้คลื่นใหญ่ซัดซึ้นริมฝั่งจนทำให้ระดับน้ำขึ้นสูงมากจนท่วมอาคารบ้านช่องริมทะเลได้ บรรดาปะจ็บปลาในทะเลถูกทำลายลงโดยสิ้นเชิงโดยคลื่นและลม

๒. ความรุนแรงและอันตรายจากพายุไซนร็อน

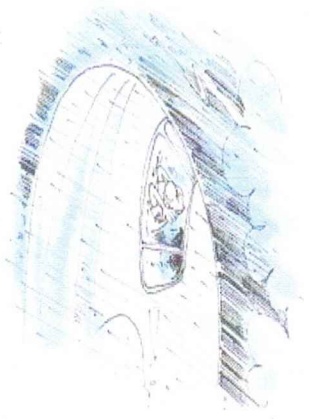
พายุไซนร็อนมีความรุนแรงน้อยกว่าพายุไต้ฝุ่น ความเร็วของลมบริเวณใกล้ศูนย์กลางตั้งแต่ ๓๔ น็อด หรือ ๖๒ กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๖๓ น็อด หรือ ๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ฉะนั้นอันตรายอันจะเกิดจากการที่พายุนี้พัฒนาปะทะลดลงในระดับรองลงมาจากพายุไต้ฝุ่น แต่ถึงกระนั้นก็ตามความรุนแรงที่จะทำให้เกิดเสียหายก็ยังมีมากเหมือนกัน ในทะเลลุมจะรุนแรงมากจนสามารถจะจมเรือขนาดใหญ ๆ ได้ต้นไม้อถอนราก ถอนโคนตึงพายุไซนร็อนที่ปะทะฝั่งแหลมตะลุมพุก จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓. ความรุนแรงและอันตรายจากพายุไต้เปรสชั่น

พายุไต้เปรสชั่นเป็นพายุที่มีกำลังอ่อนกว่าของลมใกล้บริเวณศูนย์กลางไม่เกิน ๓๓ น็อด หรือ ๖๑ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ไม่อันตรายรุนแรงแต่ทำให้ฝนตกหนักปานกลางทั่วไปตลอดทางที่พายุไต้เปรสชั่นผ่านไป และมีฝนตกหนักเป็นแห่ง ๆ หรือมด้วยลมกรรโชกแรงเป็นครั้งคราว ซึ่งบางครั้งอาจจะรุนแรงจนทำให้เกิดความเสียหายได้บ้าง ไม่ปลอดภัยเสียทีเดียว ในทะเลค่อนข้างแรงและคลื่นจัด บรรดาเรือประมงขนาดเล็กขนาดต่ำกว่า ๕๐ ต้นควรรดออกทะเลเพราะอาจลุมลงได้

๔. ความรุนแรงและอันตรายจากพายุฤดูร็อน

พายุฤดูร็อนเป็นพายุที่เกิดขึ้นโดยเหตุและวิธีการต่างกับพายุไต้เปรสชั่น และเกิดขึ้นบนผืนแผ่นดินที่ร้อนอบอ้าวในฤดูร็อนแต่เป็นพายุที่มีบริเวณย่อย ๆ มีอาณาเขตเพียง ๒๐-๓๐ ตารางกิโลเมตร แต่อาจมีลมแรงมากถึง ๕๗ น็อด หรือ ๘๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ดังพายุที่เกิดขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๔ และพายุที่เกิดขึ้นที่อำเภอภูคาพาราเมื่อวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ.๒๔๙๗ พายุนี้มีกำลังแรงที่จะทำให้เกิดความเสียหายได้มากเหมือนกันแต่เป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง

การเตรียมการป้องกันอันตรายจากวาตถุย

- ๑. ติดตามสภาพอากาศระอากาศ พังคำเตือนจากกรมอุตุนิยมวิทยาเสมอ

อัคคีภัย

ความเสียหายที่เกิดจากอัคคีภัย เป็นภัยร้ายที่สร้างความเสียหายและบ่อนทำลายให้เกิดอัคคีภัยขึ้นได้อย่างรวดเร็วและเสมอ เพราะอัคคีภัยนั้นเปรียบเสมือน "ศัตรูที่มองไม่เห็น" และความปรารถนาที่เลวร้ายของผู้ทำงานหรือผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก ย่อมจะเกิดและเพิ่มขึ้นได้ในวันใดวันหนึ่ง จึงเห็นควรที่จะช่วยป้องกันอัคคีภัย ในการป้องกันอัคคีภัยจะมีสิ่งทีควรปฏิบัติเฉพาะเรื่องเฉพาะอย่างมากมาย แต่ก็มีหลักการง่าย ๆ ในการป้องกันอัคคีภัยอยู่ ๔ ประการ คือ

๑. การจัดระเบียบเรียบร้อยภายในและภายนอก

อาคารในที่ เช่น การจัดสิ่งกรงรักรภายในอาคารบ้านเรือนให้หมดไป โดยการเก็บรักษาสิ่งของจะเกิดอัคคีภัยได้ง่ายไปเป็นส่วน ซึ่งป้องกันได้ขั้นต้นในการป้องกันอัคคีภัย

๒. การตรวจตราซ่อมบำรุงบรรดาสิ่งที่ไม่สามารถใช้ในการ

ประกอบกิจการ เช่น สายไฟฟ้า เครื่องจักรกล เครื่องทำความร้อน ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และความปลอดภัยก็จะช่วยป้องกันให้เกิดอัคคีภัยได้ดียิ่งขึ้น

๓. อย่านำสิ่งของมาที่ติดล้ามีกการทิ้งระวาง

- (๑) อย่านำของมาให้ติดกับไฟ
- (๒) อย่านำของไปเขียนบูชาพระที่ไว้
- (๓) อย่านำของมาเก็บที่ขอบงานที่เขียนหรือ หรือยึดกับ
- (๔) อย่านำใช้เครื่องผสมน้ำไฟฟ้าแล้วเสียบปลั๊กจนน้ำแห้ง
- (๕) อย่านำไปพัฒนาแล้วนำเปิดปล่อยให้หมุนค้างคืน

ค้างคืน

(๖) อาจมีเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างอื่น เช่น เบ็ด โทรทัศน์แล้วล้ามีปิด

(๗) วางเครื่องไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น ติดฝา

ผนัง ความร้อนระบายออกไม่ได้ตามที่ควรเป็น เครื่องร้อนจนไหม้ตัวเองขึ้น

(๘) อย่านำของมาแขวนที่หัว ว่างไม่กวาดตอกหญ้า หรือเศษขยะกระดาษขี้เลื่อย บางครั้งสัตว์เลี้ยงในอาคารก็คาบเศษสิ่งไม่ใช้ไปสะสมไว้หลังตู้เย็นที่ร้อนอาจเกิดการคุ้ไหม้ขึ้น

(๙) อย่านำใช้ตู้ปรับอากาศที่ไฟฟ้ที่ไม่ได้มาตรฐานหรือปลอม

แปลงคุณภาพ เช่น บาลาสต์ที่ใช้กับหลอดไฟฟ้าหลอดออเรสเซนต์เมื่อเปิดไฟฟ้ไว้อาจร้อน และถูกไฟไหม้ส่วนของอาคารที่ติดอยู่

(๑๐) อย่านำจุดหรือเผาขยะมูลฝอย หญ้าแห้ง โดยไม่มีคนดูแล เพราะไฟฟ้ยังไม่ดับเกิดลมพัดคุ้ขึ้นมาอีก มีลูกไฟลิวไปจุดติดบริเวณใกล้เคียงได้

(๑๑) อย่านำเสียบปลั๊กไฟฟ้ที่หัว

(๑๒) อย่านำทิ้งของอาคารบ้านเรือนหรือคนชราและเด็กไว้

โดยไม่มีผู้ดูแล

(๑๓) อย่านำสูบบุหรี่ขณะเดินนำมารถ

(๑๔) ดูแลการหุงต้มเมื่อเสร็จการหุงต้มแล้วให้ดับไฟ ถ้าใช้เตาแก๊สต้องปิดวาล์วเตาแก๊สและถังแก๊สให้เรียบร้อย

(๑๕) เครื่องเขียนแบบพิมพ์บางชนิดไว้ไฟ เช่น

กระดาษชั่ง ยาลงกระดาษชั่ง กระดาษแผ่นบาง ๆ อาจเป็นสื่อสะสมไฟฟ้ทำให้เกิดอัคคีภัยติดต่อกันได้

(๑๖) ติดที่ สเปรฉีดผม ฉีดเกิลไฟ จะติดไฟและระเบิด

(๑๗) เกิดไฟฟ้ลัดวงจรในเค้นฝนตกหนัก เพราะสายไฟฟ้ที่เก่าเปื่อย เมื่อวางทับอยู่กับฝ้าเพดาน ไม้พ้ที่มีควมชื้น ย่อมเกิดอันตราย จากกระแสไฟฟ้ฟ้ขึ้นได้

(๑๘) เกิดไฟฟ้กลางที่อาคารขณะมีพายุฝน ถ้าไม่มีสายล่อฟ้าฟ้ที่ถูกติดตั้ง เกิดเพลิงไหม้ขึ้น ได้อย่างแน่นอน

(๑๙) เตาแก๊สหุงต้มในครัวร้อนหรือสั่งานงานเกิดรั่ว (๒๐) รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เกิดอุบัติเหตุหรือ

ถ่ายเทน้ำมันเบนซิน เกิดการรั่วไหลก็เกิด อัคคีภัยขึ้นได้

(๒๑) ในสถานที่บางแห่งมีการเก็บรักษาเคมีที่อาจก่อให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย อาจ คุ้ไหม้ขึ้นได้เอง สารเคมีบางชนิด เช่น สีน้ำมันและน้ำมันลินสีด เป็นต้น เมื่อคลุกเคล้ากับเศษฝ้่าง

ทั้งไว้อาจคุ้ไหม้ขึ้นเอง ในห้องทดลองเคมีของ โรงเรียน เคมีแพทย์ เกิดจากขวดบรรจุฟอสฟอรัสเหลือง (ขรด) พลัด ตกลงมา เกิดแตกลุกไหม้ขึ้น

(๒๒) ซ่อมแซมสถานที่ เช่น การลอกสีด้วยเครื่องพ่นไฟ การตัดเชื่อมโลหะด้วย แก๊สหรือไฟฟ้ การทาสีหรือพ่นสีด้วย

ทำด้วย ความระมัดระวัง อาจเกิดไฟ คุ้ไหม้ขึ้นได้

๔. ความร่วมมือที่ดี จะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงมาตรวจป้องกันอัคคีภัยได้ให้ไว้ และปฏิบัติ

ตามข้อห้ามที่วาง ไว้เพื่อความปลอดภ้ยจากสถาบันต่างๆ

๕. ประการสุดท้าย จะต้องมีความร่วมมือกันระหว่างสภาและ

สภาตบเพื่อให้อาคารเป็ยกชุมก่อนไฟจะมาถึง เตรียมทราบและ

เครื่องมือดับเพลิงเคมี ไว้ให้ถูกที่ถูกทางสำหรับดับเพลิงขั้นต้น

และต้องรู้วิธีการใช้ เครื่องดับเพลิงเคมีด้วย และระลึกอยู่เสมอว่า

เมื่อเกิดเพลิงไหม้แล้วจะต้องปฏิบัติดังนี้

- (๑) แจ้งข่าวเพลิงไหม้ทันที โทร. ๑๙๙ หรือสถานีดับเพลิงสถานีตำรวจใกล้เคียงโดยแบ่งหน้าที่กันทำ
- (๒) ดับเพลิงด้วยเครื่องดับเพลิงที่มีอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ
- (๓) หากดับเพลิงขั้นต้นไม่ทำให้ดับประทุพพ้นต่างบ้าน และอาคารทุกบานและอุทพ้อ ทางต่างๆ ที่อาจเป็นทางผ่านความร้อน ก๊าซ และควันเพลิงเสียด้วย

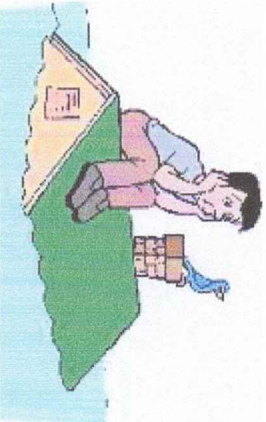

อุทกภัย

อุทกภัย คือ ภัยที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีน้ำเป็นสาเหตุ อาจจะเป็นน้ำท่วม น้ำป่า หรืออื่น ๆ โดยปกติ อุทกภัยเกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน บางครั้งทำให้เกิดแผ่นดินถล่ม อาจมีสาเหตุจากพายุ ฝนเขตร้อนลมมรสุมมีกำลังแรง ร่องความกดอากาศต่ำมีกำลังแรง อากาศแปรปรวน น้ำทะเลหนุน

ของอุทกภัย

1. น้ำป่าไหลหลาก เกิดจากฝนตกหนักบนภูเขา หรือต้นน้ำลำธารและไหลลงที่ราบอย่างรวดเร็ว เพราะไม่มีต้นไม้ ช่วยดูดซับ จะล่อกระแสน้ำ ความเร็วของน้ำของพอนซู่ และต้นไม้ ซึ่งพัฒนาตามกระแสแม่น้ำจะทำลายต้นไม้ อาคาร ถนน สะพาน และชีวิตมนุษย์ และสัตว์จนได้รับความเสียหาย.
2. น้ำท่วมขัง น้ำเอ่อนอง เกิดจากน้ำล้นตลิ่ง มีระดับสูงจากปกติท่วมแช่ขัง ทำให้การคมนาคมหยุดชะงัก เกิดโรคระบาดได้ ทำลายพืชผลเกษตรกร
3. คลื่นซัดฝั่ง เกิดจากพายุลมแรงซัดฝั่ง ทำให้น้ำท่วมบริเวณชายฝั่งทะเล บางครั้งมีคลื่นสูงถึง ๑๐ เมตร ซัดเข้าฝั่งซึ่งสามารถทำลายทรัพย์สินและชีวิตได้

การป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัย

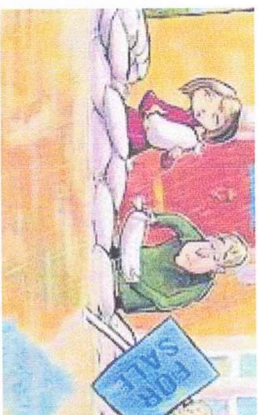
ควรติดตามฟังข่าวอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาสม่ำเสมอ เมื่อใดที่กรมอุตุนิยมวิทยาเตือนให้อพยพ ทั้งคนและสัตว์เลี้ยงควรรีบอพยพไปอยู่ในที่สูง อาคารที่มั่นคงแข็งแรง

ถ้าอยู่ที่ราบให้ระมัดระวังน้ำป่าหลาก จากภูเขาที่ราบสูงลงมา กระแสน้ำจะรวดเร็วมาก ควรสังเกตเมื่อฝนตกหนักติดต่อกันบนภูเขาหลาย ๆ วัน ให้เตรียมตัวอพยพของสัตว์เลี้ยงสูง

ถ้าอยู่ริมน้ำให้เอาเรือหลบเข้าฝั่งไว้หนึ่งที่จะใช้งานได้ เมื่อเกิดน้ำท่วม เพื่อการคมนาคม ควรมีการวางแผนอพยพว่าจะไปอยู่ที่ใด พบกันที่ไหน อย่างไร

กระแสแม่น้ำหลากจะทำลายวัสดุก่อสร้าง เส้นทางคมนาคม ต้นไม้ และพืชไร่ ต้องระวังกระแสน้ำพัดพาไป อย่าขับรถยนต์ฝึกลงไปในกระแสแม่น้ำหลาก แม้บนถนนก็ตาม อย่าลงเล่นน้ำ อาจจะประสบอุบัติเหตุอื่น ๆ อีกได้

หลังจากน้ำท่วม จะเกิดโรคระบาดในระบบทางเดินอาหารทั้งคนและสัตว์ ให้ระวังน้ำบริโภค โดยต้มให้เดือดเสียก่อน

ขณะเกิดอุทกภัยควรตั้งสติให้มั่นคง อย่าตื่นกลัวหรือตกใจ ควรเตรียมพร้อมที่จะเผชิญเหตุการณ์ด้วยความสุขุม รอบคอบ และควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ตัดสะพานไฟฟ้า และปิดแก๊สหยุดต้นไม้ที่เรียบร้อย

๒. จงอยู่ในอาคารที่แข็งแรง และอยู่ในที่สูงขณะมีน้ำที่เคยกววมมาก่อน

๓. จงทำให้ร่างกายอบอุ่นอยู่เสมอ

